

(7)

LIIKVEL

AA programmiga töötamine näitas sellele alkohoolikule, kuidas jõuda pideva kolimise asemel tänulikku-seni.

A ARVASIN, ET MU ELU ON LÄBI, kui ma kahekümne kaheksa aastasena esimest korda AA koosolekule jõudsin. Olin joonud varasest teismeeast peale ja minu arusaamise kohaselt ei olnud minu probleemiks kärakas, vaid see oli minu probleemidele lahenduseks. Sellegipoolest pidin tunnistama, et elu oli muutunud üsna halvaks ja valikud hakkasid otsa lõppema. Meeleheitel nõustusin minema *ühele* AA koosolekule.

Nüüd tagasi vaadates oma joomispäevadele on selgesti näha, et juba algusest peale mängis alkohol pea-aegu igas minu elus toimunud katastroofis oma rolli. Juba väga noorena, kümne- või üheteistaastaselt, varastasin vanemate selja tagant salaja alkoholi või veensime koos sõpradega kedagi keskkoolist meile mõned õlled ostma. Sealt hakkasid mu probleemid aeglaselt, kuid järjekindlat kasvama.

Kõik algas väikestest vahejuhtumitest koolis. Jõime sõpradega kamba peale lõunasöögi ajal kuuspaki ja arvasime, et keegi ei pane tähele. Mulle ei tulnud pähegi, et kolmeteistaastane nooruk ei suuda isegi ühe õlle mõju kergesti varjata. Kui olin neliteist või viisteist, võtsid asjad palju tõsisema pöörde ja minu joomise tagajärjed muutusid aina kulukamaks – nii sotsiaalsel, moraalsel kui rahalisel moel.

Pöördepunkt saabus, kui ma olin viieteistaastane. Mu emal oli käimas kohutav abielulahutus. Enda rumalusest arvasin, et mul on lahendus. Olles planeerinud ette iga liigutust, püüdsin purjus peaga kasuisaga kakeldes teda tappa. Mäletan ähmaselt, kuidas politsei mu majast välja lohistas ja ja tulin taas teadvusele, kui püüdsin seletada, mida olin purjus peaga teinud. Tulemuseks oli, et kohtunik seadis mu valiku ette, kas minna kahekümne viienda eluaastani noortevanglasse või lahkuda osariigist ja mitte naasta enne kahekümne esimest eluaastat. Ma ei tahtnud minna noortevanglasse, niiis tegin loogilise valiku ja otsustasin, et targem oleks minna sealt nii kaugele kui võimalik.

Järgmise kolmeteist aasta jooksul, enne kui ma AA uksest sisse astusin, ei läinud mu elu sugugi paremaks. Küll aga õppisin pideva ümberkolimise peent kunsti. Oma kodust idarannikul jõudsin Jaapanisse. Seejärel kolisin tagasi Ameerikasse Uus-Inglismaale ja edasi Californiasse, kus kuue aasta vältel alkoholism uputas mind häbi, piinlikkuse ja meeleheite uutesse sügavustesse. Nagu üks mu varajastest AA tugiisikutest tavat- ses öelda, ma ei sõbrustanud halbade kaaslastega, vaid minust oli saanud halb kaaslane.

Üksikasjad on enam-vähem samasugused nagu enamikel alkohoolikutel. Käisin kohtades, kuhu olin vandunud mitte minna. Tegin asju, mida ei oleks suutnud endale ettegi kujutada. Suhtlesin inimestega, kelle vältimiseks oleksin varasemalt üle tänava pagenud. Mingil hetkel ei saanud ma peeglist vaadates aru, kes sealt vastu vaatab. Vähe oleks öelda, et ma olin jõudnud „alla viskumise kohta”. Elu lihtsalt ei saanud niiviisi jätkuda.

Hakkasin täiskäigul elu lõpu poole kihutama. Minu epikriisis on kuus või seitse enesetapukatset. Enamik

neist olid haledad appikarjed, kuigi ma neid tol ajal selliselt ei näinud. Minu viimane selline katse demonstreeris ilmekalt, kuidas olin täielikult kaotanud kontakti reaalsusega ja minetanud võime mõista, kuidas minu teod võivad teisi mõjutada.

Mulle tundub, et ühel sõbral hakkas minust lihtsalt hale ja ta kutsus mind tänupühadeks oma koju külla. Tema vanemad olid saabunud idarannikult tagasi ja ta korraldas suure peo. Tõusin söögilauas püsti ja viisin kõigi ees läbi enesetapukatse. Selle sündmuse mälestus on alati mu mälus kui definitsioon haletsusväärsest arusaamatust moraalsest laostumisest, millest Suur Raamat räägib. Veel kurvem on see, et sel ajal tundusid need teod mulle mõistlikud.

Selle intsidendi tulemusena hakkasin psühhiaatri juures käima, et välja selgitada, mis mul viga on. Minu esimesel külastusel palus ta, et „räägiksin endast.” Nii ma ka tegin, aga ta peatas mind, kui olin kõigest viis minutit rääkinud. Ta selgitas, et tal on tegelikult mulle ainult kaks asja öelda: esiteks, et ma ei rääkinud sõnagi tõtt ja teiseks, et ma olen alkohoolik. (Mul võttis väga kaua aega, et mõista, kuidas minu elu kirjeldus võiks panna kedagi arvama, et ma olen joodik.) Arst ütles, et kui ma tahan teda edaspidi veel näha, siis ma pean kahe asjaga nõustuma. Esiteks andis ta mulle visiitkaardi telefoninumbriga ning lisas, et järgmine kord, kui ma proovin ennast ära tappa, siis pean kõigepealt sellele numbrile helistama. Teiseks andis ta mulle ühe raamatu ja palus mul enne järgmist kohtumist lugeda esimesed paarsada lehekülge. Enne kui tol päeval lahkusin, andis ta mulle Suure Raamatu.

Võttis aega, aga jõudsin lõpuks oma esimesele koosolekule. Olin vana-aastaõhtul välja läinud. Kui mul pilt taas ette tuli, arvasin, et on järgmine hommik. Võttes

aspiriini ja proovides kohvi juua, märkasin ajalehe esikülge. Oli 9. jaanuar ja olin üle nädala aja olnud mäluaugus. Pärast kõike muud, mis oli juhtunud, oli see piisavalt hirmutav, et tuua mind esimesele Anonüümsete Alkohoolikute koosolekule.

Oma esimesele koosolekule sõites märkasin, et sellel aadressil on hoopis kirik. Toreda juudi poisina ei hakanud ma kirikusse sisse jalutama. Teadsin, et ei ole seal teretunud. Peitsin ennast autos ja piilusin aknast välja, et näha, kas joodikuid hakkab mööda jalutama. Kõik tundusid normaalseste inimestena, seega arvasin, et olen vales kohas. Olin just lahkumas, kui märkasin ühte oma joomasõpra mööda minemas. Hüppasin autost välja ja tervitasin teda. Naljakas küll, aga see oli ka tema esimene Anonüümsete Alkohoolikute koosolek. Milline kokkusattumus! Nii me jalutasimegi sisse – uude maailma, mis keeras kogu mu elu pahupidi.

AA ja sealsed inimesed ei meeldinud mulle pikka aega. Ma ei usaldanud kedagi ja mul sai villand koosolekutel istumisest ja kuulamisest, kuidas uustulnukad rääkisid Jumala leidmisest, perede taasühinemisest, ühiskonna lugupidamisest ja meelerahu leidmisest. Mulle ei tulnud pähegi, et neil olid tugiisikud ja nad töötasid Kaheteist Sammu tervenemisprogrammiga. Mul oli, nagu ma nüüd seda kutsun, „selle kuu tugiisik.” Mul oli alati tugiisik, aga kui ta „hoolivalt soovitas”, et ma midagi teeksin, siis lasin ta lahti ja liikusin edasi uue juurde. Jäin vihaseks, kibestunuks ja eraldunuks, kuigi käisin viiel või kuuel koosolekul nädalas ja ei joonud. Olles seitse kuud kaine, hakkas mulle AA igav tunduma ja tekkima mõtted, et kas see ongi kõik, mida elul on pakkuda. Mõte enam mitte joomisest tundus pisut äärmuslik ja ma arvasin, et järsku läheb seekord teisiti.

Siis juhtus midagi. Ma usun nüüd, et see aitaski mul kaineks jääda ja leida oma Kõrgem Jõud. Ühel hommikul ärgates ei tundnud ma enam oma jalgu. Sain endiselt kõndida, aga raskendatult ja see läks ajaga hullemaks. Mõned kuud hiljem, pärast arste, haig-laid ja uuringuid, pandi mulle polüskleroosi diagnoos. Minu teekond sellest ajast peale on olnud paras katsu-mus. Nüüd kõnnin karkudega või kasutan ratastooli. On olnud palju kordi, kus olen tahtnud või kavatsenud uuesti juua. Oma teisel kainusaastal muutusin aina vihasemaks ja vihasemaks. Ma olin, nagu mu tugiisik nüüd sellele viitab, oma „viha-aastates.” Olin üks neist inimestest, keda näeme koosolekutel ja mõtleme, kuidas nad küll kained püsivad.

Kodurühma liikmed ei kaotanud minu suhtes loo-tust, nad armastasid mind endiselt. Ühel päeval teatas meie rühma üldine teeninduskogu esindaja, et ta kolib ära ja peab oma kohustused edasi andma. Mind valiti tema ametikohale. Mulle selgitati, et tõsine kahe-aastane teenimiskohustus on täpselt see, mida ma vajan. Proovisin neile selgitada, et mina ei ole sobilik, aga nad ütlesid mulle, et mingi ma igakuisele üldisele teeninduse majanduskoosolekule ja rääkigu neile oma teenimise probleemidest. Ei pea vist lisama, et nad ei lubanud mul loobuda.

Sellel teekonnal õppisin, et parim asi AA teenistus-kohustuste juures on see, et mõneks ajaks sain ise-endast eemale. Ühel hetkel hakkasin oma suud kinni hoidma ja päriselt kuulama seda, mida inimesed koos-olekutel rääkisid. Pärast peaaegu kahte aastat AA-s hambad ristis olemist murdusin lõpuks ja mõistsin, et ei suuda üksi kaine püsida, kuid mind hirmutas surmani mõtte tagasi jooma minemisest. Pärast kõiki enesetapu-

katseid ei olnud mul enam hirmu suremise ees, aga ma ei suutnud taluda mõtet sellest, et peaksin naasma oma vana elu juurde. Olin selles kohas, mida vanemad olijad ja meie kirjandus nimetab „alla viskumise punktiks”. Ma ei teadnud, mida teha.

Ühel õhtul tegin midagi kujuteldamatut – vähemalt minu jaoks. Pärast seda, kui oma selle kuu toemehe auto peale võtsin, et koosolekule minna, sõnasin talle, et olen valmis töötama Anonüümsete Alkohoolikute Kaheteistkümneme Sammuga. Enamikes aspektides algas minu elu sel õhtul uuesti. See mees juhendas mind läbi nende sammude nii sõbralikul ja hellal viisil, et ma olen talle tänulik kogu oma ülejäänud elu. Ta õpetas mind enda sisse, oma hinge vaatama, lubama Kõrgemal Jõul minu ellu tulla ja õpetas mind vajadusel teiste inimeste poole pöörduma. Ta õpetas mulle, kuidas peeglisse vaadata ja kuidas sealt vaataks vastu meeldiv ja lausa austust vääriv mees.

Üheksanda Sammu juures lõi mu entusiasm kõikumama. Ärkasin ühel hommikul higisena ja ei suutnud unustada õudusunenägu sellest, et see oli minu viimane kaine päev. Kui olin helistanud oma sõpradele ja tugiisikule, siis teadsin, mida tuleb teha. Veetsin terve päeva – rohkem kui kaheksa või üheksa tundi –, käies inimeste kontorites ja heastades neile tehtud kahju. Mõned oli minu nägemisest vaimustuses, aga üks naine kutsus politsei. Kohale jõudes ilmnes, et politseinik on AA-lane ning ta veenis naist süüdistusest loobuma. Põrkasin isegi kokku kellegagi, kelle arvasin surnud olevat, niisiis viisin „surnud tüübi” lõunale ja hüvitasin talle tehtud kahju. Mõtlesin ja tundsin esmakordselt nagu ka mina oleksin Anonüümsete Alkohoolikute liige, kellel on midagi koosolekutel jagada.

Kui olin neli aastat kaine olnud, reisisin tagasi kodulinna, kus olin vaid mõne korra käinud pärast sealt vangla ähvardusel lahkumist. Palusin andeks mehelt, keda ma olin püüdnud viieteistaastaselt tappa. Käisin mitme inimese juures, kes olid sel tänapühäl minu enesetapukatset pealt näinud, ja palusin neilt andeks. Koju jõudsin väsinuna, kuid teadsin sisimas, et olin teinud õiget asja. Tõenäoliselt ei ole juhus, et järgmisel aastal kutsus mu vana sõber mind tänapühadeks jälle õhtusöögile.

AA ja tervenemise sammud on mulle näidanud, kuidas vaadata toimuvat teise nurga alt. Suudan nüüd mõista, kuidas mõned asjad, mis kunagi tundusid suurte katastroofidena, on osutunud tegelikult õnnistusteks. Kahtlemata kuulub minu alkoholism sinna kategooriasse. Olen täna tõepoolest tänulik alkohoolik. Ma ei kahetse oma minevikku, ega soovi selle ees silmi sulgeda. Need sündmused, mis panid mind varem häbi tundma, lubavad mul nüüd jagada teistele seda, kuidas saada inimsoo vajalikuks osaks. Minu invaliidsus ei ole seda suhtumist muutnud; kui üldse, siis paremaks. Kaua aega tagasi õppisin, et ükskõik kui ebamugav mul ka füüsiliselt ei oleks, siis hakkab ennast alati paremini tundma, kui saan endast eemale ja aitan kedagi teist. See on aidanud mul õppida, kuidas enda üle naerda ja ennast mitte nii tõsiselt võtta. Olen teadlik sellest, et ma ei ole ainus inimene siin maailmas, kellel on probleemid.

Kogemuste kaudu üldteeninduses on AA mulle näidanud, kui ülemaailmne ja mitmekesine see programm on. Olen reisinud kõikjal Ameerika Ühendriikides ja olin isegi paar aastat tagasi mitu kuud Iisraelis. Seal olles käisin koosolekutel ja olin sekretär koosolekul, mis asus pommivarjendis.

Nagu kõigil, on mul paremaid ja halvemaid päevi. Vastupidiselt mu joova aja suhtumisele tunnen harva hirmu selle ees, mis minuga täna juhtuda võib. Mul on olnud isegi võimalus näha oma isa AA-sse tulemas. Oleme käinud koos mitmel AA konventsioonil ja jaganud viimastel aastatel teineteisega rohkem kui kunagi varem. Arvan, et oleme mõlemad oma minevikuga rahu teinud ja tunneme ennast olevikus mugavalt.

Viimastel aastatel olen alustanud uuesti õpinguid ja uut karjääri. Kui ma veeren oma ratastoolis ringi, tekitab minus hämmastust mõistmine, et ei suuda elu teisiti ette kujutada, kui see on olnud – ja see sobib mulle hästi. AA kainuse ja tervenemise tööriistad on minu jaoks igas elu valdkonnas olemas ja vajan ainult valmisolekut tegeleda sellega, mis ees seisab. Olen tänulik, et minusugusel joodikul oli piisavalt õnne, et ellu jääda, kuni ma jõudsin Anonüümsetesse Alkohoolikutesse.